

מתוכנות בספרות

יחידת הרחבה

(מועד קיץ תשע"ט)

אנו רואים בקיום טוהר הבדיקות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת יכולה נקרת להיערך להצלחה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמר על טוהר הבדיקות בהתאם לכללים ולהנחיות
בע"פ ובכתב על גבי שאלון הבדיקה ועל ידי אחראיות הבדיקה.

כל הזכויות שמורות למשרד החינוך

הוראות הבחינה:

- א. משך הבחינה: שעתיים
- ב. מבנה השאלה ופתח ההערכה: בשאלון זה **ארבעה פרקים**.
יש לענות על כל ארבע הפרקים. (לכל פרק 25 נקודות).

פרק ראשון – שירה

(שירת ימי הביניים, שירות ביאליק, שירת המחזית הראשונה של המאה העשרים)
עליך לענות על שאלה אחד מפרק זה (25 נקודות)

פרק שני – סיפור קצר (עגנון, מתרגם, עברי מחצית ראשונה / שנייה)
עליך לענות על שאלה אחד מפרק זה. (25 נקודות)

פרק שלישי – דרמה קלאסית (סופוקליס, שקסטפир)
עליך לענות על אלה אחד מפרק זה. (25 נקודות)

פרק רביעי – רומאן או נובליה (ערבי או מתרגם)
עליך לענות על שאלה אחד מפרק זה. (25 נקודות)

כל הפרקים הם חובה.
יש לענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק.
אין לענות על אותה יצירה פעמיים!

הוראות הבדיקה לנבחן מותאם:

- א. משך הבדיקה: שעתיים
- ב. מבנה השאלה ופתח ההערכה: בשאלון זה **ארבעה פרקים**.
תוכל לבחור לענות על שלושה פרקים מתוך הארבעה. (לכל פרק 33 נקודות)

פרק ראשון – שירה

(שירת ימי הביניים, שירות ביאליק, שירת המחזית הראשונה של המאה העשרים)
עליך לענות על שאלה אחד מפרק זה (33 נקודות)

פרק שני – סיפור קצר (עגנון, מתרגם, עברי מחצית ראשונה / שנייה) עליך לענות על שאלה אחד מפרק זה. (33 נקודות)

פרק שלישי – דרמה קלאסית (סופוקליס, שקסטפир) עליך לענות על אלה אחד מפרק זה. (33 נקודות)

פרק רביעי – רומאן או נובליה (ערבי או מתרגם) עליך לענות על אלה אחד מפרק זה. (33 נקודות)

+

נקודות בונוס

**יש לענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק.
אין לענות על אותה יצירה פעמיים!**

פרק ראשון – שירה

בפרק זה, עלייך לענות על שאלה אחת מפרק זה (25 ניק) (לモותאם 33 ניק)

שירת ימי הביניים

1. קרא את השיר וענה על השאלה שאחוריו :

ליבי במצרים / ר' יהודה הלוי

לֹבִי בְמִזְרָח וְאֶנְכִי בְסֻוף מִזְרָב / אֵיךְ אַטְעַמָה אֵת אֲשֶׁר אָכַל וְאֵיךְ יַעֲרֵב?
אֵיכָה אֲשָׁלָם נְדָרִי וְאָסָרִי, בָעוֹד / צִיוֹן בְּחֶבֶל אֲדֹם וְאֶנְיִ בְּכֶבֶל עֲרָב?
יַקְלַ בְּעִינִי עֹזֵב קָל-טוֹב סָפָרֶד, בָמוֹ / יַקְרַ בְּעִינִי רָאוֹת עֲפָרוֹת זְבִיר גְּחָרֶב!

1. בחר שיר **שירת ימי הביניים** בו מוצגת הכמהה לאל או לציון.

א. מהי הכמהה המוצגת בשיר, הסביר והדגם מן השיר.

(15 ניק) (לモותאם 23 ניק)

ב . ב . הציג שני אמצעים אומנותיים בשיר והסביר כיצד הם תורמים לעיצוב
הכמייהה . (10 נ'ק)

שירת ביאליק

2. קרא את השיר וענה על השאלה שאחריו:

לא זכיתי באור מון ההפקר

לא זכיתי באור מון-הפקר,

אף לא-בא לי בירושה מאבי,

בְּיַמְלָעִי וּצְרוּרִי נִקְרָתִיו

ונִצְבָּתִיו מִלְבָבִי.

ג'יצֹז אֶחָד בְּצֹור לְבֵי מִסְתָּר,

ג'יצֹז קָטָן – אֶחָד בְּלוּשָׁלִ הַוָּא,

לא שְׁאָלָתִיו מַאֲישׁ, לֹא גַּנְבָּתִיו –

בְּיַמְפָנִי וּבֵי הַוָּא.

וּמְחַת פְּטִישׁ אַרְוֹתִי הַגְּדוּלֹת

בְּיַתְפּוֹצֵץ לְבָבִי, צוֹר-עַזִּי,

זה הַגְּיִצֹּז עַפְתָּה, נְטוּ אַל-עִינִי,

וּמְעִינִי – לְפָרּוֹזִי.

וּמְחַרְזִי יַתְמִילָט לְלִבְבָכֶם,

וּבָאָר אֶשְׁכָם הַצְתִיו, יַתְעַלְםָם,

וְאַנְכִי בְּחַלְבִּי וּבְדַמִּי

אַת-מִבְעָרָה אֶשְׁלָם.

השאלה בדף הבא

בחר בשיר בו ישנה תמונה מרכזית של תהליך כתיבת שיר.

א . תאר את התמונה וביכד היא מתחשרת לנושא השיר.

(10 נק)

ב . מהן האמצעי המרכזיים בתמונה ומי תרומתו להבנתה.

שירת המאה העשרים ממחצית ראשונה

שירת אורי צבי גrynberg

3. קרא את השיר וענה על השאלה שאחריו:

שיר נס השיר

כל שיר אמיתי – הוא נס :

הוא פתיחת השער וഫישלט הוילון :

משיב ריחות הניחוח מושך האבוד :

מאפי הימול ומגעש הבאר והקילון :

לשם עפות אפרים בעינים סגורות :

כגף למתה וכגף לרים - -

הילדות היא מעבר מזה של הפתחים :

השם עולה שם כלב הלכבות הקורנים

בשאנת כסופם למלחה מונחים.

אני ממש את הענפים וגזי העצים המכפים

את הרגלים הדקות של אילות השדה

ואת גוון,

ואחרי אפור מדקה-שם גם אני מדקה.

האם איננה, לא אדע מקום עפרה

אחד טבוועה היא במוחותי בקסף שייבטה ותemptת הנערה.

ושיר הערש על גדי הזקב

שנשע לסתור מגדים

אימוקים ושקדים וורדים

הזהמה בגלב בכונרת-גוננו של האב.

אני אוּהָב המאכלים וחבשים שהוֹא אהב

וכואב כאב גלות השכינה אשר הוא כאב.

בחר בשיר שבו מתוארים מראות של טבע.

א . מה המראה המתואר בשיר וכיצד הוא מסביר את רעיון השיר.

ב . הציג שני אמצעים אומנותיים והסביר כיצד גם הם תורמים להבנת רעיון השיר.
(10 נק')

4. קרא את השיר וענה על השאלה שאחוריו

שיר אימי והנחל

ואולי אל הנחל ההוא מימי הנערות

השוטף פי סדנו של העץ הכרות

המלחץ את גדרות הזרדים החוממים

של גני הפרות שם, תבוא הנערה

אדומת השיער, היא אמי.. דמדומים.

ותפשוט בגדייה ובכתרונת משה

תרד שם בנחל, ארנה שוחה:

אלוהית היא בימים נואה בכוחה!

דומיה וניחוח פרות מסביב.

ואני עוד אינני ביקום ואבי

עודזו עלם בנוף בית אמו ואביו.

והנה היא עולה מן הנחל.. אמי:

הנערה הבראה אדומת השער

בלבנת הבתולים בכתונת משה

ואין היא רואה את בנה המבוגר

העומד ורואה את אמו בעולם

ונערה היא בטרם-עת-אם, באשיה

נוגה, ראשה בערוב يوم אל גדרות

הזרדים החוממים

של גני הפרות,

שנוספה על מתקם מתיקות דמדומים.

המשך השיר בדף הבא....

הה הכספי זה הראש והשלג זה הראש
עדי שנכפש בדמותו בעפר
שנשוף בידי גוי גרמני באוצר.
והבן לא שילם ואת הבור לא חפר.

בחר בשיר בו הרגש הבולט בו הוא: קדרות או שימחה, תלונה או השלמה.
א. מהו הרגש הבולט בשיר הדגם והסביר לפי השיר.
(15 ניק) (לモותאם 23 ניק)

ב . ציין שני אמצעים אומנותיים והסביר כיצד הם תורמים להבנת רגש זה. (10 נק)

פרק שני – פרק הסיפור הקצר

ענה על שאלה אחת מפרק זה. (25 נ'יק) (לモותאים 33 נ'יק)

5 . תאר נקודות מפנה בסיפור שלמדת ואת השפעותיה על הדמות המרכזית (ו/או על דמויות אחרות). הסביר כיצד העילה מתפתחת אחרי המפנה.
(25 נ'יק) (לモותאים 33 נ'יק)

6 .. בחר בסיפור קצר שלמדת שבו מוארות באור שלילי תוכנות והתנהגויות אנושיות או תופעות חברתיות. מהן תוכנות או תופעות אלו, וביכך נמתנת עליהן ביקורת? (25 נ'יק) (לモותאים 33 נ'יק)

בשאלה זו תוכל לענות רק לפי הסיפור "חלום בדמות כבוד"/ גרמאו מגיסטו
7. תאר בסיפור שני מפגשים בין דמיות (בין אותן דמיות או בין דמיות שונות)
הסביר מה תורם כל מפגש להתרחשויות העלילה ולמשמעות הסיפור.
(25 ניק) (33 ניק לモותאם)

פרק שלישי – דרמה קלאסית (סופוקליס/שקספר)
עליך לענות על שאלה אחת מפרק זה. (25 ניק) (לモותאים 33)

8. בחר באחד המחזות שלמדת (סופוקליס/שיקספיר)
תאר את סיוםו של המחזה והסביר מה הם הקשרים שבין הסיום לבין כלל המחזזה.
(25 ניק) (לモותאים 33 ניק)

9. **בכל טרגדיה גאות יתר(היבריס) היא גורם מרכזי לאובדנו של הגיבור הטרagi.**
מה הייתה הגאות של הגיבור/ה בטרגדיה שלמדת, כיצד היא השפיעה על התנהגות
הגיבור/ה הטרagi ומה היו התוצאות שלה. הסביר וחדגם מן המחזזה.
(25 ניק) (לモותאים 33 ניק)

פרק רביעי – הרומן והנובליה

עליך לענות על שאלה אחת מפרק זה. (25 ניק) (לモטותם 33 ניק)

10. לכותרת היצירה, חשיבות רבה שלעטים מובנית עם סיום הקריאה.

בחר ברומאן או נובליה שלמדת וספר אילו ציפיות עוררה בך הcotורת, לפני הקריאה והאם בסיוומה, הבנת את הcotורת אחרת. הדגם מן היצירה.
(25 ניק) (לモטותם 33 ניק)

11. רומנים ונובלות רבים מתארים מוצבי משבר העוברים על הדמיות.

תאר מוצבי משבר ביצירה. ציין מי עבר את המשבר, הסביר מה גרם למשבר ופרט על אופן ההתמודדות עם המשבר. בസס את דבריך על דוגמאות מהיצירה.
(25 ניק) (לモטותם 33 ניק)

בהצלחה!

